

**Etyek Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének
feladat-és hatáskörében eljáró**

**Etyek Nagyközség Polgármesterének
32/2020. (V.27.) határozata**

Etyek Nagyközség Önkormányzatának Gazdasági Programjáról

I. Etyek Nagyközség Polgármestereként, figyelemmel arra, hogy

- 2020. március 11. napján hatályba lépett a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (III.11.) Korm. rendelet, melyben a Kormány az élet- és vagyónbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve a következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki,
- a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdés szerint veszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselő-testületének, a fővárosi, megyei közgyűlésnek feladat- és hatáskörét a polgármester, illetve a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke gyakorolja, melynek keretében nem foglalhat állást önkormányzati intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről, ellátási, szolgáltatási körzeteiről, ha a szolgáltatás a települést is érinti,
- a koronavírus elleni védekezésről szóló 2020. évi XII. törvény megállapította a veszélyhelyzettel összefüggő sajátos szabályokat,
- a Magyarország helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 116. §-a alapján a települési önkormányzatoknak ki kell dolgozniuk és el kell fogadniuk az adott település gazdasági programját, a képviselő-testület alakuló ülését követő hat hónapon belül,

Etyek Nagyközség Önkormányzata 2020-2025 évekre szóló gazdasági programját a határozat 1. számú melléklete szerinti tartalommal elfogadom.

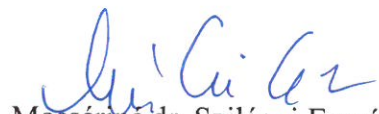
II. Felkérem a jegyzőt, hogy a határozatban foglaltak végrehajtásához szükséges intézkedéseket tegye meg.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester, jegyző

Zólyomi Tamás
polgármester

Mecsériné dr. Szilágyi Erzsébet
jegyző

INDOKOLÁS

Etyek Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének feladat-és hatáskörében eljáró

Etyek Nagyközség Polgármesterének 32/2020. (V.27.) határozatához

Etyek Nagyközség Önkormányzata Gazdasági Programjáról

A helyi önkormányzat felelőssége, hogy hosszú távú fejlesztési elképzeléseit, amely a Képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy akár azt meghaladó időszakra vonatkozik, gazdasági programba foglalja.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a rendelkezik a gazdasági program megalkotásának szükségességéről az alábbiak szerint:

116. § (1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

(2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.

(3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

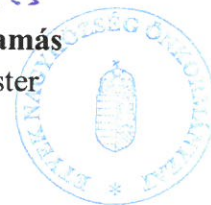
(4) A gazdasági program, fejlesztési terv - a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

(5) A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.

Figyelemmel a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020.(III.11.) kormányrendeletre, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazására, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116.§-a alapján meghoztam az Etyek Nagyközség Önkormányzata Gazdasági Programjáról szóló 32/2020. (V.27.) határozatot.

Etyek, 2020. május 27.

Zólyomi Tamás
polgármester

ETYEK NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

GAZDASÁGI PROGRAM

2020-2025. ÉVEKRE

Elfogadva: 2020. május 27-én
a 32/2020.(V.27.) határozattal

I. BEVEZETŐ

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, amely a képviselő-testület megbízásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól. A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el.

A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

Jelen gazdaságfejlesztési alapdokumentum az önkormányzati törvényben meghatározottak alapján, azzal az elsődleges szándékkal készült, hogy meghatározza és összefoglalja Etyek településének mindazon céljait és feladatait, amelyek az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok ellátását, fejlesztését szolgálják.

A gazdasági program a 2019. októberi önkormányzati választásokkal felálló, új 5 éves önkormányzati választási ciklus idejére szól. Készítése kapcsán azonban kiemelt szempont volt, hogy az előző Önkormányzati Képviselő-testület által megkezdett és napjainkban is még időszerű, hasznosnak ítélt és a település működése, közép-és hosszabb távú fejlődése érdekében valóban indokolt elképzeléseket a lehetőségek szerint tovább vigye, a fő prioritások folytonosságát megtartva az eddig is felmerült elképzeléseket tovább kibontsa. Ezen törekvés mellett azonban cél volt az is, hogy a település gazdasági-társadalmi, demográfiai folyamatait és fejlődési lehetőségeit egy-egy jól meghatározható és fenntartható fejlődési pályára állítsa.

A gazdasági program és az abban megjelenő egyes területi koncepciók kapcsán törekedni kell az önkormányzat költségvetési lehetőségeivel kapcsolatos összhang biztosítására. Ezen felül figyelembe kell venni a mindenkori, illetve előre prognosztizálható társadalmi, gazdasági, környezeti adottságok alakulását is, de ezen szemlélet mellett fontos, hogy a meghatározásra kerülő célok minél szélesebb társadalmi és helyi gazdasági elfogadottságon alapuljanak. A szélesebb konszenzust biztosítani szükséges lehetőség szerint az előkészítés és egy-egy fejlesztési terület teljes életútján.

Bár jogszabály nem határozza meg a gazdasági program tartalmát, azonban a fejlesztési elképzelések között, a munkahelyteremtés lehetőségeinek elősegítése, a munkavállalás megkönnyítésének szervezése, a településfejlesztés és kapcsolódó területfejlesztési folyamatok, az adópolitika, a közszolgáltatások biztosítása, a befektetések támogatása, valamint városüzemeltetés mind olyan terület, amely állandó befolyással van a település fejlődésére. A gazdasági program az előző hasonló programból átvehető és továbbfejleszthető elképzelések mellett kiemelten épít a 2019. július 2. napján elfogadott Településfejlesztési Koncepcióra. Az abban kidolgozásra került fejlesztési prioritásokra és a kapcsolódó, javasolt operatív beavatkozásokra, mivel ezek nagy része a mai napig is időszerű, mondhatni megoldandó feladat.

A gazdasági programban meghatározott célkitűzések eléréséhez elengedhetetlen a célok egymásra épülő megvalósítása, valamint a szükséges anyagi források feltérképezése és lehetőség szerinti előteremtése a fejlesztési eszközrendszer megteremtése. Ezek az önkormányzatok esetében elsődlegesen az önkormányzati költségvetés biztosította keretek, valamint a bevontató Európai Unió és hazai fejlesztési források lehetnek.

II. ETYEK NAGYKÖZSÉG TELEPÜLÉSI ADOTTSÁGAI

➤ A település földrajzi fekvése

Etyek nagyközség Fejér megye északkeleti peremén, az Etyeki-dombság kezdetén, a Zsámbéki-medence szélén, Bicskétől délkeletre, Budapesttől 26 km-re a 8106-os és a 8108-as utak találkozásánál, 176 méter tengerszint feletti magasságban fekszik. Közelebbi települések: Biatorbágy, Alcsútdoboz, Herceghalom.

Etyek összterülete 53.3 km², lakosság száma 2019. január 1-i adatok alapján 4.373 fő. Népsűrűsége: 82 fő/km².

A tömegközlekedést a helyközi autóbusz járatok biztosítják, amelyek viszonylag kis járat-számban vehetőek igénybe. Ennek pótlását és kiegészítését szolgálhatja a falugondnoki szolgálat, a falugondnoki busz igénybevételének lehetőségével, a településen élők számára biztosítva jogszabályi keretek között annak használatát.

➤ Néesség

Az 1930-as népszámlálás idején a községben 865 magyar és 3133 német anyanyelvű polgár lakott. Az 1941-es népszámláláskor 4033 fő lakott Etyeken. Az anyanyelvi megoszlás a faluban a következőképpen alakult: magyar: 867 (21,5%), német: 3153 (78,2%), egyéb: 11 (0,3%). Magyarul tudott 3278 személy (81,3%). Nemzetiségi hovatartozás szerint: magyar: 1717 (42,6%), német: 2307 (57,2%), egyéb: 9 (0,2%).

A 2011-es népszámlálás során a lakosok 82,8%-a magyarnak, 2,2% cigánynak, 4,8% németnek, 0,7% romának, 0,2% szerbnek, 0,2% szlováknak, 0,2% ukránnak mondta magát (17,1% nem nyilatkozott; a kettős identitások miatt a végösszeg nagyobb lehet 100%-nál). A vallási megoszlás a következő volt: római katolikus 33,2%, református 11,2%, evangélikus 0,6%, görögkatolikus 0,7%, felekezeten kívüli 21,2% (31,4% nem nyilatkozott).

Állandó lakosság száma

Év	Fő
2015	4.112
2016	4.310
2017	4.318
2018	4.313
2019	4.373

➤ Gazdaság:

Etyek vidékén az 1900-as évektől jelentős a szőlőtermesztés, amely kötődik a Törley-pezsőgyár termeltetési tradícióihoz. A kevés csapadékkal és bőséges napsütéssel jellemezhető itteni klíma és a talaj karakteres, savas borok készítésére tették alkalmassá a területet. Az évszázados szőlőkultúra eredményeként a falu néhány éve már a történelmi borvidék táborához tartozik. A több mint 800 hektáron termelt szőlő egyrészt a budafoki Törley pezsgő alapanyagát adja, másrészt az egyre kedveltebb etyeki borok (chardonnay, sauvignon blanc, szürkebarát, királyleányka, rajnai rizling) készülnek belőle.

Az Etyek–Budai borvidék Magyarország legfiatalabb borvidéke. A Bicskétől Pákozdig húzódó szőlőültetvény 1990-ben emelkedett borvidéki rangra, 1997-től Etyek-Budai borvidék néven szerepel.

Pénzügyi lehetőségek, vagyoni helyzet

Az Önkormányzat utóbbi öt évre vonatkozó főbb költségvetési adatait ezer forintban a következő táblázat tartalmazza:

Költségvetés bevételei és kiadásai	2015 év	2016 év	2017 év	2018 év	2019 év
Bevétel	700.009	764.792	1.133.695	1.141.008	1.161.672
Kiadás	583.198	568.750	667.983	718.588	861.233
Pénzkészlet 12.31-én	113.714	191.231	460.419	424.871	379.487

Közhatalmi bevételek (helyi adók)	2015 év	2016 év	2017. év	2018. év	2019. év
Építményadó	23.599	29.441	27.166	26.889	26.123
Kommunális adó	0	0	0	0	0
Iparüzési adó	92.534	128.700	134.294	135.601	161.444
Idegenforgalmi adó	849	1.143	1.936	1.951	1.819
Gépjárműadó (40 %)	11.992	10.997	11.167	13.327	15.401
Pótlék, birság	1.587	1.192	1.423	929	3.063
Talajterhelési díj	1.035	279	147	483	19
Telekadó	4.984	66.998	47.906	36.184	48.346

Állami támogatások	2015 év	2016 év	2017 év	2018 év	2019 év
Normatív támogatások	297.265	308.643	323.246	313.152	315.092

Átengedett központi adók	2015 év	2016 év	2017 év	2018 év	2019 év
Gépjárműadó	11.992	10.997	11.167	13.327	15.401

III. RÖVIDTÁVÚ CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

A koronavírus járvány okozta rendkívüli helyzet és a költségvetésre nehezedő súlyos terhek következtében Önkormányzatunk rövid távon válságmenedzselésre is kénytelen volt berendezkedni. A kedvezőtlen pénzügyi hatások várható elhúzódása miatt az elkövetkező másfél-két esztendőben saját forrásból megvalósuló fejlesztésre feltehetően csak minimális mértékben lesz lehetőség.

➤ **Az önkormányzati működőképesség és foglalkoztatás megőrzése**

A járvány közvetlen hatásai az egyes önkormányzati feladatok ellátása iránti igényt átmenetileg csökkentették, ugyanakkor másokét rendkívüli mértékben megnövelték. A polgármesteri hivatalon belül is jelentkeztek az átmenetileg eltérő terhelés jelei, például az otthoni munkavégzés részleges bevezetése következtében. Elköteleztünk vagyunk aziránt, hogy a hivatalban és az önkormányzati intézményekben dolgozók állományát az önkormányzat lehetőség szerint megőrizze.

Az óvodában átmenetileg szintén többlet dolgozói kapacitás alakult ki. Várható azonban, hogy a nyár folyamán megnő az igény a gyermekek nyári gondozása, felügyelete iránt. Az általános iskolai táborok iránti igényre is számítunk. Mindennek a személyi feltételeit is biztosítani kell. Várható, hogy a járvány következtében megnő az önkormányzati szolgáltatások iránti igény. Ennek érdekében szükség esetén feladat átirányítást alkalmazunk.

A járvány közvetlen, illetve közvetett bevétel kieséssel jár. A szükséghelyzet elhúzódásának mértékétől függően az önkormányzat működőképessége fenntartható, az önkormányzati foglalkoztatás szintje megőrizhető. A járvány jelenleg előre nem meghatározható további következményei korlátozhatják a fentiekben megfogalmazott szándékok érvényesülését.

➤ **Felelős eljárás a krízis helyzetben**

A járvány következtében rendkívüli mértékben megnőtt az önkormányzat szerepe és felelőssége a válság hatásainak közvetlen enyhítésében. Önkormányzatunk a szerepvállalást azon az áron is vállalja, hogy korábbi elképzeléseinek egy részét át kell dolgoznia. Jelen helyzetben ez a felelős magatartás, az egészség megőrzése és életek megóvása, a legalapvetőbb szükségletek biztosítása, ami minden más szempontot felülír.

A társadalmi szolidaritás erősítése a gazdasági programnak is szerves része.

Etyek Nagyközség Önkormányzata adománygyűjtést indított azon idős és rászoruló családok részére, akik a tömeges megbetegedést okozó humánjárvány ideje alatt krízishelyzetbe kerülnek és ellátásukról saját erőből nem képesek gondoskodni. A befolyt összeget nemcsak a járvány közvetlen, hanem későbbiekben a közvetett hatásainak az enyhítésére is fel kívánjuk használni.

A pénzbeli támogatáson túl természetbeni felajánlásokat is gyűjt az önkormányzat, különösen számítástechnikai eszközök adományozására is felkértünk helyi lakosokat és vállalkozásokat, ennek az akciónak a keretében számos, nehéz körülmények között élő gyermek jut a távoktatáshoz nélkülözhetetlen asztali számítógépekhez vagy laptopokhoz.

A járvány során megjelenő segítő szándék, az önkéntes segítők munkája komoly segítséget jelent az önkormányzati feladatellátás terén, ugyanakkor szervezésük, feladatokkal történő ellátásuk, tevékenységük koordinálása többletfeladatokat is ró az önkormányzatra. Az önkéntes hálózat fenntartása, a társadalmi szolidaritás erősítése a járványon túlmutató, hosszú távú célunk is.

IV. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ÉS TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉS

Etyek hosszú távú jövőképe az, hogy a település méretétől és közigazgatási titulusától függetlenül létrehozza és fenntartja az „okos település” jellemzőinek legfontosabb követelményét, azaz olyan, a település múltjának, a jelen adottságainak és a jövő követelményeinek megfelelő településfejlesztési pályát választ

- amely folyamatosan eleget tesz az itt élők, itt gazdálkodók és ide látogatók igényeinek, elvárásainak,
- amely gazdaságilag fenntartható, azaz biztosítja a település közjavainak bővített újratermelését,
- amely bölcsen és takarékosan gazdálkodik a település természeti és épített környezeti adottságaival, azaz a fejlődésben hasznosítható értéknek tekinti azokat, és számít rájuk saját vonzerejének növelésében, és
- mindehhez szükség és lehetőség szerint felhasználja a legkorszerűbb elérhető technikát, nem csak a műszaki berendezések és létesítmények, hanem a tervezési és fejlesztési folyamatszervezési és gazdálkodási megoldások terén is.

Településünk fejlesztésének lényeges eleme a Pannónia Szíve Programban való folyamatos, aktív és kezdeményező részvétel, a saját turisztikai és befektetési kínálat kialakítása során ismerve és számítva a környező településekre tervezett fejlesztéseket is.

A Pannónia Szíve Program egyik már elkészült építőköve a Turizmusfejlesztési Koncepció, amely 22 településre sorolja fel a kormányzat által támogatni kívánt fejlesztéseket, 91 projektet nevesítve. Etyek tekintetében a koncepció 12 programelemet nevesít, a következők szerint:

- Infrastrukturális fejlesztések
- Látogatóközpont
- E-autó, e-bike
- Élményfalu
- Etyeki Műhely

- Boti Kápolna fejlesztése
- Szálláshely fejlesztés, hotel
- A kisvasút bővítése (*Felcsúttal közösen*)
- Svábház
- Sportközpont
- Dávidmajor
- Sport-rehabilitációs központ.

Ezeknek az elemeknek egy része már a megvalósulás útjára lépett, másoknak az előkészítése folyik.

1. A település fejlesztését szolgáló átfogó célok meghatározása

A fejlesztéspolitikai célok az egyes domináns fejlesztési területekben és projektekben is megmutatkoznak, ezért a gazdasági programban indokolt a fejlesztési prioritások részletes áttekintése, melyre az alábbiakban kerül sor. A kiemelt fejlesztési területek prioritásai tekintetében alapvető, hogy azok a beruházások élveznek előnyt, amik külső támogatási források bevonására adnak lehetőséget.

Az átfogó jövőkép megvalósítása érdekében négy területen indokolt előrelépést elérni, és megteremteni az ahhoz szükséges feltételrendszert, mind fizikailag, mind pedig gazdaságilag:

1. a helyi gazdaságot erősítő, és az önkormányzatnak is bevételt hozó, egész évben működő, több napos itt-tartózkodást is magában foglaló turizmus megerősítése;
2. a gazdaságfejlesztéshez szükséges befektetés ösztönző munka;
3. a lakossági életminőséget javító szolgáltatások bővítése;
4. az épített és természetes örökséggel való megalapozott, fenntartható, eredményes gazdálkodás.

➤ A legfontosabb cél a turizmus olyan típusú fejlesztése, ami az egynapos látogató gasztroturizmusra, illetve a település és a térség ebből származó rekreációs brandjére alapozva egyre inkább egész évben látogatott, több napos aktív pihenő- és kirándulóturisztikai helylé változtatja településünket és környékét. Ehhez a természeti és épített örökségi elemek, rövidebb kirándulásokra alkalmas turisztikai célpontok a környéken rendelkezésre állnak. Szükséges azonban a turizmushoz nélkülözhetetlen, színvonalas kiegészítő sportlétesítmények építése, az egész éves népszerűsítő kulturális programok létrehozása, valamint az idelátogatók mellett a lakosság igényeit magas színvonalon kiszolgáló infrastruktúra.

Magyarország eddigi legnagyobb volumenű, egybefüggő kerékpáros infrastruktúra-fejlesztésének köszönhetően településünkön halad át a Budapest-Balaton kerékpáros útvonal.

➤ Lakossági életminőség-javítás érdekében szükséges intézkedések első lépése az orvosi ellátást biztosító épület felújítása, komplex orvosi ellátást biztosító egészségház kialakítása. Ezen túlmenően:

- a település lakosságának igényeit egész évben egyaránt kielégítő Sportcentrum létesítése, közterületi sportolási lehetőségek bővítése,
- az iskolai oktatás feltételeinek javítása, a meglévő iskola épületének felújításával, vagy új iskola építésével,
- középfokú szőlészeti, borászati és művészeti szakképzés feltételeinek megteremtése,
- bölcsőde létesítése,
- fenntartható uszoda építési feltételeinek megteremtése,
- a közbiztonság növelése önálló rendőrség kialakításával, növelt létszámú polgárőrséggel, és a szükséges gépjárművek biztosításával,
- térfigyelő kamerarendszer bővítése rendszámfelismerő kamerákkal,
- gyermekintézmények védelme: telepített sebességmérő, jelzőfényel ellátott gyalogátkelőhely létesítése,
- egyeztetés az illetékes állami szervekkel a buszközlekedés javítása érdekében, járatsűrítéssel Etyek-Bicske viszonylatban, felhordó járatok beiktatásával Botpusztán át a herceghalmi vasútállomásra, Dávid- és Klementinmajor közúti kapcsolatáról Etyekkel és a vasútállomással, a vasúti összeköttetés lehetőségeinek kivizsgálása,
- új gyalogátkelőhelyek létesítése, körforgalmak és forgalomlassító építmények kialakításának kezdeményezése,
- a biztonságos gyalogos közlekedés feltételeinek megteremtése az egész településen.

➤ Az épített és természetes örökséggel való megalapozott gazdálkodás érdekében

- biztosítani kell a régi településközpont – a Kossuth Lajos utca, Hősök tere, Alcsúti út – térségének értékörző kulturális központtá fejlesztését, a katolikus templom, a Magyar kút, a Kálvária térségének a történeti értékekkel és a szakrális hagyományokkal összhangban lévő fejlesztését,
- meg kell találni a Boti kápolna és rendház fenntartható – elsősorban közösségi, kulturális, üzleti és lehetőség szerint hitéleti – és a környéken élők nyugalomhoz való jogát teljes mértékben tiszteletben tartó hasznosítását. A kápolna jelenleg használaton kívül áll, berendezési tárgyainak nagy része hiányzik, valamint az épület állaga is leromlott. Helyenként életveszélyes, elkerülhetetlen bárminemű hasznosítása előtt annak átfogó felújítása,
- műemlék jellegű református templomunk födém és tetőszerkezetének megújítása egy turisztikai látványosságot is eredményez. A faluközösséget erősíti egy közösségi ház funkciót is betöltő gyülekezeti terem építési is,
- óvni kell a történeti szőlőgazdálkodás emlékeit, a pincéket, prэшázakat, hogy hosszú ideig felhasználhatók legyenek a település gazdasági fejlődése érdekében,
- településünk turisztikai kínálatába kell illeszteni a lovas turizmust,
- fenn kell tartani a horgászparti területeinek természetközeli állapotát,
- fel kell tárnai a „Nagyödör” turisztikai hasznosíthatóságának lehetőségeit (kalandpark, kültéri sporteszköz park, BMX/gördeszka/görkorcsolya-pálya, stb.),
- a település külterületein, a lakott részekről megfelelő védőtávolságban, természetes te-reptárgyakkal határolt motocross-pálya kialakításának lehetőségeit is meg kell vizsgálni, a motorosturizmust is beillesztve a tervek közé.

➤ Turizmusfejlesztési akción belül nagy lehetőséget rejt a termálvízre épülő turisztikai fejlesztés, amely miatt remélt fellendülő turizmus vélhetően egyéb vállalkozások fejlődését is indukálja a jövőben.

Etyek település jövőjét és gazdasági helyzetét nagy mértékben befolyásolná egy csodálatos zöldövezeten elterülő fürdő.

A WTO adatai szerint a világ turizmusa növekvő tendenciát mutat. A turizmust ezért olyan célterületek (desztinációk) irányába kell fordítanunk, amely a versenyképes adottságok jelenleginél hatékonyabb kihasználását célozza meg.

A közelmúltban kidolgozott önkormányzati programok mindegyike kitörési pontként jelölte meg a fürdővagyron és termálvízkinccs hasznosítását, a termálturisztikai tényezők gazdaságélénkítő hatását. Az elmúlt években fürdőfejlesztési pályázatok jelentek meg, melyek segítették az önkormányzatok elképzeléseinek megvalósítását.

Fel kell ismerjünk a wellness és az egészségturizmus térhódítását, a rekreálódási szokások változását, a minőségi szolgáltatások és a többgenerációs turisztikai célterületek irányába való elmozdulás szükségességét.

A cél megvalósításának érdekében meg kell vizsgálni a köz- és magánszféra együttműködési formáinak megkeresésével az termálturizmus fejlesztésének finanszírozási lehetőségét.

➤ Idegenforgalmi tájékoztató táblák kihelyezése

Településünk területén a jelenlegi turisztikai tájékoztató rendszer sajnos nem éri el a kívánt hatást. A településre érkező turisták túlnyomó többsége gépjárművel érkezik, így problémát jelent, hogy a közterületeken elhelyezett idegenforgalmi tájékoztató közlekedési táblák nem alkotnak rendszert, az egy-egy objektumhoz, szálláshelyhez tartozó útbaigazítók eseti jelleggel, rendszertelenül, sokszor olvashatatlanul és nehezen értelmezhetően kerültek kihelyezésre. Másfelől a jelenlévő, valószínűleg az utóbbi évtizedben kihelyezett, egységes arculatú, nyíl alakú tájékoztató táblák feliratai olyannyira kisméretűek, és szerencsétlen elhelyezésűek, hogy mozgó járműben tartózkodva esélytelennek bizonyult azok elolvasása. Ezen felül sok nevezetesség esetében nem is találunk közúti tájékoztató táblákat.

Cél, hogy az egységesen és átfogóan megtervezett, jól látható és érthető módon megkomponált, a jelenlegi utügyi szabványoknak és az idegenforgalmi normáknak is megfelelő közúti tájékoztató rendszer kerüljön kiépítésre a településen.

2. Ipari fejlesztés

➤ Elhatározásunk töretlen a tekintetben, hogy a település falusias-vidéki, kisvárossá fejlődő jellegét megtartsa, annak ipari fejlesztéseit pedig ehhez a koncepcióhoz igazítva, kis léptékben, a tradicionálisan a településen jelenlévő iparágakban versenyképessé tegyük.

Az ipari-gazdasági szolgáltatási övezetek fontos gazdasági szereplőkké váltak a magyar gazdaságban, melyek nagymértékben hozzájárulnak a gazdasági fejlődéshez, az ipari termeléshez és a különféle szolgáltatások nyújtásához. Mivel a területfejlesztés kiemelt szereplői és eszközei, növelve egy adott régióban, településen a termelékenységet, a foglalkoztatottságot és a versenyképességet, funkciójuk és létjogosultságuk alapvető és kiemelkedő.

A ipari-gazdasági szolgáltatási övezet létrehozásával az újonnan betelepülő vállalkozások által generált többletbevételeknek köszönhetően lehetőség nyílt további fejlesztések megvalósítására.

A projekt hosszú távú közvetett céljai:

- a beruházás eredményeként fokozatosan egyre több új betelepülő vállalkozás vonzása, ezzel párhuzamosan az árbevétel egyenletes növelése,
- a betelepülő cégek számának növekedésével arányosan nő a térség tőkevonzása,
- a térség gazdasági versenyképességének növelése,
- az új betelepülők által új munkahelyek teremtése, hosszú távon biztos megélhetés biztosítása a település lakóinak,
- a fejlesztés teret nyit a hosszú távú fejlődési stratégia megvalósításához,
- a település és környéke gazdasági életének fellendülése,
- település bevételeinek növelése.

Megfelelő alpinfrastruktúra kialakítása után, meg kell keresni azt a támogatási forrást, mely lehetőséget biztosít az önkormányzatnak arra, hogy elkészítse a befektetés ösztönző stratégiáját és megalapozott döntést hozzon iparterület fejlesztéssel kapcsolatban.

➤ Önkormányzat tulajdonában álló épületek energetikai felújítása már egy régebben megfogalmazott és kitűzött cél. Környezetvédelmi és gazdasági szempontból is megfontolandó az önkormányzat tulajdonát képező épületek szigetelése, a nyílászárók cseréje, a fűtésrendszerek felújítása, megújuló energiaforrások nagyobb mértékű kihasználása. Bár az elképzelések egy része már megvalósult, azonban az elvégzendő feladatok sora még nagy. Az alkalmazott technológiák révén csökkenthető az energiafogyasztás és a károsanyag-kibocsátás mértéke, legtöbbször az ilyen jellegű beavatkozásokra biztosítva van keret egyes pályázatokon.

Az épületek egy részének műszaki, hőtechnikai állapota elavult, ennek következtében jelentős energia megtakarítási potenciál van az épületek energiateljesítményének csökkentésében. Az önkormányzat tulajdonában lévő épületek illetve infrastrukturális létesítmények energiateljesítmény-célzó felújítását és fejlesztését elősegítő vissza nem térítendő pályázatok felkutatásával az önkormányzat vagyonát képező ingatlanok energetikai felújítása megvalósítható.

➤ A település utcáinak, járdáinak felújítása

Az Etyeki utcák többsége aszfaltburkolattal rendelkezik, de ez a burkolat az esetek többségében silány minőségű.

Etyek Nagyközség Önkormányzata a 2014-ben elfogadott képviselő-testületi határozatban foglaltaknak megfelelően átlagban minimum évi 2 utca felújítását tervezi. Ezen túl célul tűzi ki, hogy a település utcáit pályázatokon keresztül minél hamarabb szilárd burkolattal lássa el, emellett a járdák javítására és kiépítésére is nagy hangsúlyt kíván fektetni.

A Magyar Falu Program keretén belül pályázható támogatás bel- és külterületi utak felújítására, építésére egyaránt felhasználható, és a megszokottól eltérően nemcsak meglévő aszfaltburkolat felújítására lehet pályázni, hanem földutak aszfaltozására vagy murvás úttá alakítására is. A pályázat arra is lehetőséget ad, hogy a települések támogatást igényeljenek az állami utak mentén fekvő, nem önkormányzati tulajdonban lévő járdák felújítására, illetve építésére.

Az utcák és a járdák felújításán túl a turizmus által megnövekedett, a településen várakozó gépjárművek elhelyezésének problémájára is megoldást kell találni. Egy-egy települési ren-

dezvény (pl: Etyeki Piknik, Borangoló) ideje alatt az idelátogatók gépjárműveiket sok esetben olyan helyen hagyják, ahol a település lakóinak mindennapi életét korlátozzák. Ezért a várakozó gépjárművek elhelyezésére parkolót/parkolókat kell létrehozni. A parkolási terv kidolgozásánál törekedni kell arra, hogy a kialakításra kerülő parkolási tér/terek lehetőséget biztosítson a forgalomban nem részt vevő gépjárművek teljes számának elhelyezésére.

➤ Digitális infrastruktúra fejlesztése

2020-ban már a szupergyors internet uralja világunkat. Hatékony és korszerű digitális infrastruktúra nélkül elképzelhetetlen a versenyképes gazdaság. Feladatunk az állami "Szupergyors Internet Program -SZIP" keretében megvalósuló hálózati fejlesztések által kínált lehetőségek feltárása ("ingyen WiFi" a település bizonyos részein: iskola, könyvtár, ovi, látogatóközpont), a hozzánk látogató turisták digitális kiszolgálása (fizetős WiFi szolgáltatás a Gasztrosétányon, Etyek alkalmazás mobil eszközökre, online információk megosztása a nyitva tartó attrakciókról, szabad parkolóhelyek számáról, stb.).

A megfogalmazott célkitűzésekkel összhangban a Program feladatai között szerepel az országos internetlefedéshez szükséges fejlesztések előkészítése, beleértve a távközlési piaci és területi felméréseket, a stratégiai-, pénzügyi- és infrastrukturális-, valamint a fejlesztési tervezést, gazdasági vizsgálatokat, a felmerülő pályázatokat előkészítését, a pályázatok részletes műszaki anyagainak kidolgozásával, a pályázat lebonyolításával, a beérkező pályázatok kiértékelésével, és a támogatási döntések előkészítésével.

➤ Munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése

Etyek Nagyközség Önkormányzata a 2020-2025. évekre az alábbi feladatokat és célokat határozza meg a munkahelyteremtés feltételeinek javítása érdekében.

A munkanélküliség ellen küzdeni kíván az Önkormányzat, mivel a munkanélküli családokban romlanak az életkörülmények, és romlik az emberek életminősége, másrészt az Önkormányzat szociális kiadásai emelkednek a támogatások, segélyezések miatt.

A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése érdekében az Önkormányzat:

- a fejlesztési elképzelésekben segíti a helyi vállalkozásokat,
- segíti a helyi gazdaság megerősödését, ehhez igyekszik kedvező feltételeket teremteni, hogy a vállalkozók számára munkahely-bővítési lehetőséget teremtsen,
- a közszolgáltatások megtartása, illetve bővítése révén munkahelyet teremt, és tart fenn a köztisztviselők, közalkalmazottak foglalkoztatásával,
- aktívan részt vesz a munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítésében,
- rendszeresen együttműködik a munkaügyi hivatallal.

➤ Közfoglalkoztatás

2011. szeptember 1. napjától a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény rendelkezései alapján bevezetésre került a közfoglalkoztatás jogintézménye. Magyarország Kormányának célja, hogy növelje a közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra visszalépők arányát, ennek érdekében olyan intézkedéseket hoz és támogatásokat biztosít, melyek következtében a közfoglalkoztatás rendszere eltűnően van, ugyanakkor, amíg van lehetőség a programhoz való

csatlakozáshoz és Etyeken van a munkaerőpiacon hátrányban lévő, tartósan munkanélküli személy, addig a településünk továbbra is részt kíván benne venni. Településünkön a közfoglalkoztatás keretében alkalmazottak elsősorban a település közterületeinek, valamint az önkormányzat által fenntartott intézmények rendjét, rendben tartását biztosítják, ami a közélet szabadtéri színterét biztosítani hivatott sportpálya, a játszóterek, a buszmegállók, árkok és közintézmények tisztán- és karbantartását jelenti.

V. VAGYONGAZDÁLKODÁS

A vagyongazdálkodás szűken vett értelmezés szerint a nem önkormányzati alapfeladat ellátását szolgáló vagyonelemekkel kapcsolatos bevételszerző tevékenységet, illetve ezen önkormányzati tulajdonú vagyonelemek értékesítését jelenti. A tágabb értelmezés szerint az önkormányzati gazdálkodás komplex, átfogó tevékenység, ami magában foglalja a teljes vagyonelemekkel való gazdálkodást is. A vagyongazdálkodás célja az önkormányzati célokhoz - a feladatellátáshoz - szükséges feltételek biztosítása.

A vagyongazdálkodást meghatározó nemzeti szintű jogszabályok:

- Nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény
- Az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonába adásáról szóló 1991. évi XXXIII. törvény, mely a helyi önkormányzatok tulajdonába kerülő vagyontárgyakról, az önkormányzat tulajdonszerzésére vonatkozóan határoz meg előírásokat.
- Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény
- Közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény

Az önkormányzati vagyongazdálkodás szabályait az önkormányzat vagyonáról és a vagyonával való gazdálkodás szabályairól szóló 6/2012. (II.27.) önkormányzati rendelet tartalmazza. Az önkormányzati ingatlanállomány adatait a vagyontaszter foglalja magába.

Etyek Nagyközség Önkormányzata az önkormányzati vagyonnal – mint a nemzeti vagyonnal – mindenkor felelős módon, rendeltetésszerűen kíván gazdálkodni az előző évekhez hasonlóan.

A gazdálkodásban továbbra is biztosítani kell az alábbi államháztartási és számviteli alapelveket:

- pénzügyi egyensúly megtartása,
- működőképesség biztosítása,
- kötelező feladatok ellátása,
- a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény szerinti kötelező juttatások biztosítása,
- a közpénzek hatékony és ellenőrizhető felhasználása,
- a tervezés és beszámolás teljes körűsége és nyilvánossága.

Kiemelt feladatnak tartjuk továbbra is, hogy a pénzügyi gazdálkodási tevékenység naprakész legyen, így az megfelelő információt tud nyújtani a döntéshozók számára. A gazdálkodás so-

rán fokozott figyelemmel kell készülnie a költségvetési-rendelet szerinti előirányzat-felhasználási ütemtervnek és likviditási tervnek a költségvetést érintő döntések meghozatala előtt.

➤ Ingatlan vagyon hasznosítása

A lakás és nem lakás célú helyiségek esetében elsősorban bérleti szerződés keretében történő hasznosítása, földterületek esetében a haszonbérbeadás a cél.

➤ Meglévő vagyon fenntartása

A meglévő vagyon fenntartása tekintetében különösen nagy figyelmet szükséges fordítani a pályázati lehetőségekre, azok kihasználásával előleges cél az ingatlanok felújítása, korszerűsítése, a középületek energetikai felújítása. Több középület részleges felújítása megvalósult az utóbbi években, ezt továbbra is fontos törekvés. Az energetikai felújítások keretében az alternatív energia hasznosítása, a felújításra szoruló ingatlanvagyon lehetőség szerinti felújítása.

➤ Vagyon növekedésének, gyarapításnak elősegítése – vállalkozó önkormányzat

Az önkormányzat vagyongyarapítási törekvései, középtávú célkitűzései között a nem hasznosítandó ingatlanok értékesítése nem szerepel. A vagyon növekedés elősegítése területén csak pályázati támogatással és minél alacsonyabb önerővel tud részt venni. A vagyonhasznosítás során az önkormányzati vagyon felélést el kell kerülni, a vagyonelemek felülvizsgálatát folyamatosan fenn kell tartani. További lehetőség a vagyon gyarapítására az önkormányzat vállalkozói tevékenységének erősítése. Az egyes vállalkozási tevékenységek kapacitásának maximalizált kihasználása segíti a közösségi vagyon gyarapodását. Új, eddig nem lévő szolgáltatások bevezetése szintén a gazdálkodás biztonsága érdekében.

VI. KÖZOKTATÁS ÉS KÖZNEVELÉS

➤ Óvodai nevelés

Különálló intézményként működik a Nefelejcs Német Nemzetiségi Óvoda, mely német nemzetiségi hagyományokat ápoló alapfokú nevelési intézmény. A főbb nevelési irányelvek között az óvoda programjában megjelenik a környezettudatosság is.

A településen működő óvodával kapcsolatosan kitűzött céljaink:

- óvoda férőhelyek számának növelése pályázat útján
- óvodai nevelési programban foglaltak felülvizsgálata
- gyermekpszichológus foglalkoztatásának támogatása

➤ Általános iskola

Az Etyek területén működő oktatási intézmények, jelenleg összevonva, Etyeki Nyelvoktató Német Nemzetiségi Általános iskola és Alapfokú Művészeti iskola név alatt működnek. Az oktatási intézmények teljes mértékben képesek a helyi igényeket kielégíteni. Budapest közelségéből adódóan az ottani, magasabb színvonalú oktatási és felsőoktatási intézmények is viszonylag könnyen elérhetők a lakosok számára.

Településünkön működő iskolával kapcsolatosan kitűzött céljaink:

- a sportcsarnok megépülésével a testnevelés-órák megtartása is egyszerűbbé és magasabb színvonalúvá válik, így ez a részleges probléma is elhárul
- az iskolai oktatás feltételeinek javítása, a meglévő iskola épületének felújításával, vagy új iskola építésével
- gyermekpszichológus foglalkoztatásának támogatása

➤ Egészségügyi-és szociális alapellátás

Etyeken jelenleg háziorvosi rendelő, gyermekorvosi rendelő és fogászati szakrendelő is működik, a védőnői ellátás is biztosított, valamint egy gyógyszerár is található. Egyéb jellegű egészségügyi szolgáltatás nincs.

Az egészségügy fejlesztése érdekében szükséges intézkedések:

- a háziorvosi rendelőnek helyt adó épület teljes körű felújítása
- egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása
- egészségkultúra kiépítése, egészségmegőrző programok bevezetése, rendszeres szervezése

A védőnői szolgálat és a gyermekorvosi rendelő az emeleten található. Jelenleg az ellátást igénybevevő állapotos kismamák és kisgyermekes szülők gyalog, kétfordulós lépcsőn jutnak fel a védőnőkhöz, illetve a gyermekorvoshoz. A feljutás nagyon sokszor nehézségekbe ütközik, hiszen gyermekhordozóban vagy ölből is körülményes és nehézkes felvinni a gyermekeket. Szeretnénk mindenképpen megoldást találni a probléma felszámolására és a lakosság ellátáshoz való jutását megkönnyíteni.

➤ Etyek Nagyközség Önkormányzat a jövőben, lehetőségeihez mérten több feladatot kíván vállalni a települést érintő ifjúsággal és sporttal összefüggő kérdésekben. Nagyobb figyelmet kíván fordítani továbbra is arra, hogy a sportfeladatok ellátása, támogatása során kapjon kiemelt figyelmet a gyermek- és ifjúsági sport.

Céljaink megvalósítása érdekében:

- tervezzük a helyi ifjúsági közösségek önszerveződésének támogatását
- ösztönözzük a gyermekeket a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj pályázaton való részvételre
- folyamatosan részt kívánunk venni a fiatalkori bűnözés és a kábítószer fogyasztás megelőzésében, preventív célú programok, rendezvények támogatásával
- településünk játszótereit folyamatosan karbantartjuk

➤ Civil szervezetek

A civil szervezetek, mint az állampolgárok önkéntes szerveződései, tevékenységükkel fontos szerepet vállalnak a társadalmi problémák kezelésében.

A települések szerkezete, morfológiai sajátosságai, a népesség összetétele és az adott környezet gazdasági helyzete jelentősen meghatározza a helyi társadalmi folyamatokat általánosságban és a települési önkormányzatok feladatainak tekintetében is. A civil szerveződések, kez-

deményezések nagyban javíthatják a helyi önkormányzatok közszolgáltatásának minőségét, tartalmát, és fajtáit.

Munkájukkal mindenki találkozhat, az általuk végzett szolgálat haszna naponta érzékelhető, de nem mindig nyilvánvaló, hogy kik állnak a települési ünnepek, a jótékonyági kezdeményezések, a sportolási, kulturális, szabadidős lehetőségek vagy a speciális szociális szolgáltatások mögött. Ezért is fontos, hogy a civil szféra által végzett munkára nagyobb figyelem irányuljon.

Az önkormányzat továbbra is kiemelt figyelmet fordít a településen működő kulturális, sportegyesületek, civil szervezetek támogatására. Továbbra is biztosítani kívánjuk működésükhöz, sport-tevékenységükhöz szükséges létesítményeket és anyagi támogatásukat sem kívánjuk csökkenteni.

➤ Nemzetiségi Önkormányzatok

A helyi közösség összetartozásának alapjai – a helyi sajátosságok megerősítése, a helyi lakosság származásának, hagyományainak, kultúrájának ismerete, ápolása, jogainak és kötelezettségeinek biztosítása és integrálása az ország egészének társadalmi-gazdasági vérkeringésébe – indokolják azt, hogy nagyobb teret kapjanak településünkön a nemzetiségi önkormányzatok.

Etyek Nagyközség Önkormányzata, valamint a helyi nemzetiségi önkormányzatok közötti szorosabb együttműködés kialakításának célja, hogy kialakuljon, illetve megerősödjön a társadalmi párbeszéd és a közösségi tervezés helyi rendszere, összehangolt, egymást kiegészítő tevékenységek megszervezésével hatékonyabbá váljon az erőforrások kihasználása, növekedjen a településen belüli kohézió. A települések belső kohéziója alapozza meg a hovatartozás érzését, azokat az érzelmi szálakat, amelyek növelik a település megtartó erejét és arra motiválják az embereket, hogy jobbitó szándékkal részt vegyenek a település társadalmi életében. Ennek szintén fontos eszközei a helyi nemzetiségi önkormányzatok, melyek fenntartják, és formálják ezt a kötődést.

Településünkön működő Német és Roma Nemzetiségi Önkormányzattal jó kapcsolatot építünk ki, közösen és együttes erővel próbáljuk érdekeinket érvényre juttatni.

Záró gondolatok

Figyelmet kell fordítani arra, hogy a jobb helyzetben lévők és a nehezebb sorsúak, a vezetők és a lakosság, az állami intézmények, egyházak, civilek és a gazdasági szereplők együtt gondolkodjanak közösségükről, településük jövőjéről. Ez mozgósító erejű és a helyi döntések előkészítésében is fontos szerepe lehet, hiszen kijelölheti a fejlesztés irányát és nagyságrendjét, kiemeli a közös érdeket, az összetartozás élményét, megalapozza azt a bizalmi viszonyt, amely az együttműködés kiépítéséhez feltétlenül szükséges.

Zólyomi Tamás
polgármester

